

बर्गद्रिष्टि

Bargadristi Weekly

साप्ताहिक

वर्ष १ अंक ४९

२०७४ वैशाख ४ गते सोमबार

Monday, April 17, 2017

पृष्ठ ८

मूल्य रु. १००-

गर्जमीर मुठमेडतार्फ मुलुक

स्थानीय तहको निर्वाचन अनिश्चित

◆ बर्गद्रिष्टि संवाददाता

काठमाडौं। सत्तारुढ पार्टी माओवादी केन्द्र, नेपाली कांग्रेस र प्रतिपक्षी एमालेको अधिनायकवादी हठका कारण मुलुक पुऱ्यामीर मुठमेडतार्फ धकेलिएको छ। ३१ बैशाखका लागि घोषणा गरिएको स्थानीय चुनाव बिथोले कार्यक्रमसहित अनिश्चितबाटीन बन्द र आम हड्ताल लगायत आन्दोलनका कार्यक्रम घोषणा गरेको अगाडि आएको मोर्चासहितको संघीय गठबन्धन र दलीय चुनाव चिन्हका लागि आन्दोलनरत ६८ दलको आन्दोलनको माग सम्बोधन नगरिदा घोषित मितिमा चुनाव नहुने लगभग निश्चित जस्तै भएको छ। र, निर्वाचन अनिश्चित बनेर गएको छ।

सरकार, निर्वाचन आयोग र प्रमुख दल चुनावी तथामी लागेका छन् भने मधेशी मोर्चा, संघीय गठबन्धन र चुनाव चिन्हका माग गरिएका नेकपा

(क्रान्तिकारी माओवादी)को देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नयाँ शक्तिसहितका दलहरू आन्दोलनमा छन्।

यस्तो अबस्थामा मधेशमा मात्र होइन पहाडमा पनि चुनाव होइन, भिडन्त हुने स्थितिको विकास भएर गएको छ।

निर्वाचन आयोगले आइतबाबाट देशभर जिल्ला निर्वाचन कार्यालय सुचारू गरेकै दिन मोर्चासहितको संघीय गठबन्धनले चुनाव बिथोले आन्दोलनका कार्यक्रम घोषणा गरेको छ।

मोर्चाको आन्दोलनको कार्यक्रम आएकै दिन उपग्रहान तथा गृहमन्त्री विमलन्द्र निधिले स्थानीय तहको निर्वाचन बिथोले खोजेन्मार्यि कडा कार्बाही गर्ने चेतावनी दिएको छ।

मोर्चाले बैशाख २७ गतेबाट आमहड्तालका साथै

निर्वाचन सफल बनाउन सरकारले उच्च सुरक्षा सतरक्ता अपनाएको दावी पनि गरेका छन्। संसदको बैठकमा बोद्धे गृहमन्त्री निधिले निर्वाचन बहिकार गर्ने वा विथोले काम हुन नदिने गरी सरकारले शान्ति सुरक्षाको भरपर्दो व्यवस्था गरेको बताएका छ।

गृह मन्त्रालयले निर्वाचनका लागि करिव २ लाख ३१ हजार सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने योजना पनि बनाएको छ।

नेपाल प्रहरी, सशक्ति प्रहरी बल, राष्ट्रिय अनुसन्धान र नेपाली सेना गरी चार वटै सुरक्षा निकायलाई परिचालन गर्ने सरकारी तयारी छ।

निर्वाचनका लागि परिचालन गरिने ७५ हजार म्यादी प्रहरीलाई तालिम दिने काम सुरु गरिएको छ। गृह मन्त्रालयले निर्वाचनको सुरक्षाका लागि ७ वटै प्रदेशमा क्षेत्रीय सुरक्षा गोष्ठी कार्यक्रम पनि संचालन गरिरहेको छ।

मोर्चाले बैशाख २७ गतेबाट आमहड्तालका साथै

अनिश्चितकालीन नेपाल बन्दको धोषणा गरेको छ। निर्वाचन मिति भन्दा चार दिनअघिबाट नेपाल बन्द भएपछि मतदाता, उमेद्वार, निर्वाचनका लागि परिचालन गरिने १० पनि पर समेत प्रभावित हुने देखिएको छ।

आम हड्तालसहितका विभिन्न कडा आन्दोलनका कार्यक्रम सार्वजनिक गरेको छ।

मोर्चाले सरकारले ल्याएको नयाँ सर्विधान संशोधन विधेयको विरोधमा आइतबार नै मधेशका

जिल्ला निर्वाचन कार्यालय धेराउ गरेको छ।

अहिले सत्ता साभेदार कांग्रेस भित्रैबाट स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति सार्न दवाव आएको छ। मधेशी मोर्चालाई समेटेर जान पनि स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति १० पनि पर सार्न पार्टी नेतृत्वलाई दिएका छन्।

क्रान्तिकारी माओवादीका अध्यक्ष अधिकारी निर्वाचनलाई हतोरोको विषय नबनाउन सरकारले वैशाख ३१ गतेका लागि स्थानीय तहको निर्वाचनको मिति तय गरेको छ।

मोर्चासहितको संघीय गठबन्धनले

चुनाव बिथोले आन्दोलनमा

◆ बर्गद्रिष्टि संवाददाता

काठमाडौं। संघीय संघीय समितिद्वारा आयोजित रिले अनसन कार्यक्रम अरु दिन जस्तै विहान ८ बजे शुरु भयो। निर्धारित कार्यक्रम अनुसार अपराह्न ३ बजेबाट शुभकामना तथा ऐक्यावद्ध सभामा सुरु भयो। आदिवासी जनजातिका नेता तथा बुद्धिजीवी प्रा डा. ओम गुरुङले अनसनलाई सम्बोधन गरे र भने- “पंचायत शैलीमा अलोकतान्त्रिक, असञ्चायानिक ढांगले दलहरूलाई प्रतिवर्द्ध लगाउने क्रियाकलापको घोर भत्सन्न गर्दै आन्दोलनका सफलताको लागि शुभकामना गर्न चाहन्छु। र आन्दोलनप्रति ऐक्यबद्धता जोहर गर्दछु।”

सभामा आधुनिक नेपाल पार्टीका नेता प्रा. डा. मोजराज वगाले, लेखक कवि गजलकार राम बहादुर पहाडीले देशभक्ति भवना बाकेको कविता मुक्तकण्ठले वाचान गरे। उक्त कार्यक्रममा सामाना साँस्कृतिक परिवारका कलाकारहरू अनिष्ट योजन, अमित योजन, राज राई, बालकृष्ण भलामीले देशभक्तिपूर्ण तथा जनवादी गीतहरू सुमधुर स्वप्न सुनाए। नेपाल यादव सेवा समितिले ... बाँकी ७ येजमा

दलीय चुनाव चिन्हका लागि ६८ दलको रिले अनशन ‘तीन दलीय अधिनायकवादका विरुद्ध दृढतापूर्वक संघर्ष गराँ !’

दुंगेललाई पक्राउ गर्न विशेष संयन्त्र

काठमाडौं। सात दिने वारेन्ट पुर्जीसहित सर्वोच्चको आदेश आएन्छ नेपाल प्रहरीले एक विशेष संयन्त्र निर्माण गरी माओवादी केन्द्रका नेता तथा पूर्वसभासद् बालकृष्ण दुंगेललाई पक्राउ गर्नी हरी परिचालन गरेको छ। सर्वोच्च अदालतका न्यायाधिश अनन्दपोहन भट्टाराईको एकल इजलासले बिहारीबाट दुंगेललाई एकसाता भित्र पक्राउ गर्न प्रचण्ड नेतृत्वको सरकार, प्रहरी प्रधान कार्यालय तथा प्रहरी महानीरीक्षकलाई आदेश दिएको थिए।

२०६१ सालमा जिल्ला अदालत ओखलदुंगाले जनयुद्धकालीन मुद्दामा दोषी ठहर गर्दै सर्वस्वसहित जन्मकैदको सजाय सुनाएको थियो। सो फैसलालाई पुनरावेदन अदालतले उल्टाइएपछि सर्वोच्चमा परेको रिट अनुसार सर्वोच्चले पुऱ्यामीर: २०६६ सालमा जिल्ला अदालतको फैसला सदर गर्दै

काठमाडौं। दलीय चुनाव चिन्हका लागि आन्दोलनरत ६८ दलको जारी रिले अनसनलाई सम्बोधन गर्दै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का अध्यक्ष मोहन वैद्यकिरणले तीन दलीय अधिनायकवादका विरुद्ध दृढतापूर्वक लड्न आन्दोलनरत दलहरूसँग आग्रह गरेका छन्। शनिवार अनसन स्थल रत्नपार्कको शान्तिबाटिकामा पुगेका अध्यक्ष बैद्यले यस्तो आग्रह गरेका हुन्। कांग्रेस, एमाले र माओवादी केन्द्रले सिन्डिकेटका विरुद्ध सबैका जायज माग पूरा गर्दै अगाडि बद्नुपर्नेमा अध्यक्ष बैद्यले जोड दिए। दल दर्ता, चुनाव चिन्ह प्रदान र छुटेका मतदाताहरूको नाम मतदाता नामावलीमा ... बाँकी ७ येजमा

काठमाडौं। दलीय चुनाव चिन्हका लागि आन्दोलनरत ६८ दलमा मधेशी मोर्चासहितको संघीय गठबन्धन पनि थापेको छ। संघीय गठबन्धनले बालुराम भट्टाराई नेतृत्वको नयाँ शक्ति, सीपी गुरुङले नेतृत्वको देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा लगायत ६८ दलको घोषित आन्दोलनलाई समर्थन गर्दै स्थानीय तहको निर्वाचन विथोलेसम्मका संघर्षका कार्यक्रम घोषणा गरेको छ।

६८ दलको आन्दोलनमा थपियो संघीय गठबन्धन

काठमाडौं। दलीय चुनाव चिन्हका लागि आन्दोलनरत ६८ दलमा मधेशी मोर्चासहितको संघीय गठबन्धन निर्धारित रात्रिहरूमा रात्रिहरूले प्रस्त धारेका छन्। सरकार गठनका बेलामा भएको तीनबुँदै सहमतिअनुसार आफ्ना माग सम्बोधन गर्न सांविधान संसोधन नगरिएको भदै मोर्चा र गठबन्धन चर्चनबाट आन्दोलनमा उत्रेका हुन्। सरकारले सीमाकानबाटेका मुद्दा अहिले नै दुंगो लगाए बाँकी पछि सम्बोधन गर्ने बताए पनि मधेशी मोर्चासहितको गठबन्धनले अस्वीकार गरेका छन्।

‘जनयुद्धकालीन मुद्दा खारेज गर’

काठमाडौं। हालै सर्वोच्च अदालतद्वारा पूर्व सभासद बालकृष्ण दुंगेलको जनयुद्धकालीन मुद्दा ब्युताएँ फैसला समेत गरी सातादिने पक्राउ पुर्जी जारी गरिएकोमा पार्टीको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको बताउँदै नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी)का अध्यक्ष मोहन वैद्यकिरणले ब्रह्म शान्ति सम्झौताअनुसार जनयुद्धकालीन मुद्दाहरू राज्यको तर्फालाई ब्रह्म शान्ति सम्झौताअनुसार जनयुद्धकालीन मुद्दाहरू राज्यको तर्फालाई ब्रह्म शान्ति सम्झौताअनुसार जनयुद्धकालीन मुद्दाहरूले अविलम्ब खारेजी १ बाँकी रात्रिहरूको एकलाई वित्तिसक्ति भएको छ, ‘तसर्थ, हाम्रो पार्टी बृहत शान्ति सम्झौताअनुसार जनयुद्धकालीन मुद्दाहरूले अविलम्ब खारेजी १ बाँकी रात्रिहरूको एकलाई वित्तिसक्ति भएको छ, तसर्थ, हाम्रो पार्टी बृहत शान्ति सम्झौताअनुसार जनयुद्धकालीन मुद्दाहर

जिल्ला, गाउँ/नगर हुँदै वडासम्म फैलेंदैछ देजमो

काठमाडौं । नेपालमा नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गर्न त्यसको तयारी स्वरूप नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) क्रान्तिको तीन जातुगरी हातियार- पार्टी, सेना र संयुक्त मोर्चाको अवधारणा अन्तर्गत गठन गरेको देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा, नेपालले छोटे अवधिमा देशवापी रूपमा संगठनको जालो फिर्जाएको छ । पार्टीको हाले सम्पन्न केन्द्रीय समितिको विस्तारित बैठकले स्थानीय तहको निर्वाचनको मोर्चापार्ट 'क्रान्तिकारी उपयोग' गर्ने नीति लिएछ आपूर्ति र बाहिरबाट मोर्चाप्रति आकर्षण बढाएको छ । केन्द्र, राज्य, जिल्ला, नगर/गाउँ हुँदै वडासम्म देजमो फैलै दै गएको छ ।

मोर्चाको केन्द्रीय कार्यालय स्रोतले जनाए अनुसार हाल देशभर ५० भन्दा बढी जिल्लामा देजमोको जिल्ला कमिटिहरू छन् भने वडासम्म फैलेने क्रममा छ । स्थानीय तहको निर्वाचन अगाडि नै बाँकी रहेका जिल्लाहरूमा जिल्लाको कमिटिहरू बनाइसक्ने र वडा वडासम्म संगठनको जालो फिजाउने लक्ष्य राखिएको छ । पार्टी र देजमोको नेताहरू अहिले जिल्ला जिल्लामा संसदावादीहरूको भण्डाफोर र संगठन विस्तारको कार्यक्रमलाई एकैसाथ लिए गएका छन् ।

"स्थानीय तहको निर्वाचनको क्रान्तिकारी-उपयोग गर्ने !, देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा (देजमो), नेपालका उमेदवारहरूलाई अत्यधिक मतले-विजयी गराउने !, सामन्त, दलाल, नोकरशाही र प्रतिकृथावादी तत्वहरूको-भण्डाफोर गर्ने !, राष्ट्रघाती, जनघाती र भ्रष्टाचारी तत्वहरूको-भण्डाफोर गर्ने !, पश्चगामी सर्विधान-खारेज गर्ने !, संघीय जनगणतान्त्रिक सर्विधान - निर्माण गर्ने !, दक्षिणपन्थी संशोधनवाद - मुद्दावाद !, साम्राज्यवाद, विस्तारवाद - मुद्दावाद !, देशभक्त जनगणतान्त्रिक मोर्चा (देजमो), नेपाल - जिन्दावाद !" नारा लिए जनता बीचमा गएको देजमोले निर्वाचनका दौरानमा राष्ट्रघात, जनघात, भ्रष्टाचार र सर्विधानसँग सम्बन्धित विषयहरू लगायत स्थानीय मुद्दाहरू समेत जोडेर ने.का., एमाले, माओवादी केन्द्र र राप्रापा जस्ता प्रतिकृथावादी र प्रतिकृथावादोन्मुख पार्टी र तत्वहरूको व्यापक भण्डाफोर गर्ने नीति लिएको छ । त्यसका लागि जनसभा, जनप्रदर्शन, गोष्ठी, अन्तरकृत्या लगायतका कार्यक्रमहरू तय गरिएको सम्बद्ध कार्यालय स्रोतले जनाएको छ ।

मोर्चाको २०७३ भाद्र २६ र २७मा सम्पन्न राष्ट्रिय भेलामा अध्यक्ष सी.पी.जुरेलद्वारा प्रस्तुत र पारित घोषणा भवता भनिएको छ । "नेपाली समाज पछिल्ला दशकमा दश वर्षको थिए । पार्टीका जिल्ला सेक्रेटरी विरेन्द्र सिंह अशोकको अध्यक्षतामा सम्पन्न भएको उक्त जनसभाको संचालन विचार्याई नेता जगदिश शाहीले गरेका थिए । हजारौंको संख्यामा उपस्थित जनसभामा माके, एमाले, काग्रेस, नेकपा लगायत पार्टी परित्याग गरेर करिब २

छत्र भूपतको संयोजकत्वमा ५१ सदस्यीय नगर कमिटि गठन गरिएको छ ।

यता मिथिलामा रोशन जनकपुरीको नेतृत्वमा १५ सदस्यीय, धनुषामा ११ सदस्यीय-नदकुमार भाको संयोजकत्वमा, महोत्तमीमा ९ सदस्यीय बलिराम यादवको संयोजकत्वमा, सिरहामा ९ सदस्यीय किरण अधिकारीको नेतृत्वमा बनेको छ ।

त्यसैगरी पूर्वी तामालिङ्को काभ्रेमा ५१ सदस्यीय-गोपाल धिमेरे, रामेछाप-१९ सदस्यीय-लाइलाली मारको नेतृत्वमा बनाइएको छ भने किरातको उदयपुरमा ११ सदस्यीय-लिल बहादुर विश्वकर्मीको नेतृत्वमा, खोटाडामा ७ सदस्यीय शुभचन्द्र राईको संयोजकत्वमा ओखलढुंगामा ११ सदस्यीय-पेमडोमा शेर्पाको नेतृत्वमा देजमोका कमिटिहरू निर्माण गरिएका छन् ।

यता नेवा राज्यमा गोर्की श्रेष्ठको नेतृत्वमा १३ सदस्यीय कमिटि निर्माण गरिएको छ भने

सदस्यीय केशव अधिकारीको नेतृत्वमा, पाल्पामा १५ सदस्यीय मक्कुल अंलिको नेतृत्वमा

देजमोको जिल्ला कमिटिहरू बेका छ भने परिचम तामालिङ्को चतवनमा अशोक शर्माको संयोजकत्वमा २५ सदस्यीय जिल्ला कमिटि बनेको छ । त्यसैगरी नुवाकोटको २५ सदस्यीय कमिटिको नेतृत्व नारायण अधिकारीले गरेका छन् ।

त्यसैगरी बहादुर श्रीस मारको संयोजकत्वमा कास्कीमा २१ सदस्यीय कमिटि निर्माण गरिएको छ भने छवि घलेको नेतृत्वमा गोरखामा देजमोको जिल्ला कमिटि बनेको छ ।

त्यसैगरी अवधको नवलपरामीमा ३५ सदस्यीय कमिटिको नेतृत्व वृजदेव पाण्डेले गरेका छन् भने कोचिला राज्यमा मनोज श्रेष्ठको नेतृत्वमा ३५ सदस्यीय कमिटि गठन गरिएको छ । दल दर्ता, चुनाव चिन्ह र छुटेका मतदाताहरूको मतदाता नामालीमा नाम समावेशलाई प्रमुख मुद्दा बनाएर मोर्चाले

देजमो, नेपालले स्थानीय तहको निर्वाचनमा देशभक्तिका गाउँउपालिका, नगरपालिका, उपमहानगरपालिका र महानगरपालिकामा उमेदवारी दिने तयारी गरिएको छ । जनतालीचमा लोकप्रिय रहेका र स्वच्छ छवि भएका नेताहरूलाई उमेदवारको रूपमा उठाउने तयारी मोर्चाले गरेको बुझेको छ । गाउँउपालिका र नगरपालिकाको सिकारिशमा सम्बन्धित जिल्लाले उमेदवारको टुगो लागाउने मोर्चाको निर्णय अनुसार सबै जिल्लाका जारी बैठकहरूले उमेदवारको टुगो लगाउने स्रोतले बतायो ।

दलीय चुनाव चिह्नका लागि आन्दोलन

देजमो नेपालले दलीय चुनाव चिन्हसहित स्थानीय तहको निर्वाचनमा भाग लिन पाउनु पर्ने माग राख्दै ६८ दलसँगै आन्दोलन गरिरहेको छ । दल दर्ता, चुनाव चिन्ह र छुटेका मतदाताहरूको मतदाता नामालीमा नाम समावेशलाई प्रमुख मुद्दा बनाएर मोर्चाले

काठमाडौंमा २९ सदस्यीय किरण शाहीको संयोजकत्वमा, ललितपुरमा ३५ सदस्यीय

निरञ्जन श्रेष्ठको संयोजकत्वमा देजमोका जिल्ला कमिटिहरू निर्माण गरिएका छन् भक्तपुरमा देजमोको अन्तिम तयारीमा रहेको छ ।

त्यसैगरी परिचम गजाको संयोजकत्वमा, बहादुर धामीको नेतृत्वमा, डलेलधुमामा १५ सदस्यीय किरण शाहीको नेतृत्वमा राज्यको संयोजकत्वमा ३५ सदस्यीय राज्य कमिटि गठन गरिएको छ भने प्याठामा गोपाली नेपालीको नेतृत्वमा ३५ सदस्यीय कमिटि बनाइएको छ ।

यता पूर्वी मगराटको गुल्मीमा ११

पशुपति आचार्यको नेतृत्वमा बनेको छ ।

उता सेमबाट प्राप्त जानकारी अनुसार सेम्पा शिवराज बजारको संयोजकत्वमा १५ सदस्यीय हजारी चन्दको संयोजकत्वमा, बफाडामा १५ सदस्यीय यजबहादुर धामीको नेतृत्वमा, डलेलधुमामा १५ सदस्यीय कमिटि को चन्द पार्किंसन नेतृत्व गरेका छन् भने डोटीमा कृष्ण श्रेष्ठको संयोजकत्वमा १५ सदस्यीय कमिटि बनेको छ ।

सबै गाउँउपालिका र नगरपालिकामा उमेदवारी दिने तयारी

६८ दलीय आन्दोलनमा नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाचनमा गरिरहेको छ । पछिल्लो पटक संघीय गठबन्धनले समेत ६८ दलको आन्दोलनलाई समर्थन गरिरहेको छ । यस पृष्ठभूमिमा निर्वाचन पछाडि धकेलिने र मोर्चाका मागहरूको सम्बोधन हुने परिस्थिति बन्दै गएको देखिन्छ । चुनाव पर सरेको खण्डमा जनतालीचमा जाने समय हुने पर मोर्चाका नीति तथा कार्यक्रमलाई स्पष्ट पार्दै धैरे भन्दा धैरे जनतालाई मोर्चामा आवद्ध गराउन सकिने विश्वेषण पनि मोर्चाको रहेको स्रोतले बतायो ।

महान जनयुद्ध (२०५२-२०६२) र ऐतिहासिक जनआन्दोलन (२०६२/०६३)को क्रान्तिकारी आन्दोलनको आधी बेही र उथल-पुथलमध्ये समयबाट गुजियो । यो जनक्रान्तिले त्यसको तार्किब विपरीत अर्को प्रतिक्रान्तिको शुरुलाला दिएको छ । अहिले पनि नेपाली समाजमा देजमोको छ । तर नेपाली समाज अहिले पनि दलाल र नोकरशाही पूँजीपत्तिवर्ग र सामन्तवर्गको

विभाजित माओवादी आन्दोलन र सर्वहारा क्रान्तिको प्रश्न

◆ दिलिपकमार श्रेष्ठ 'कोरस'

विषय प्रवेश

शान्ति प्रक्रियामा प्रवेश गरेता आएपछि माओवादी आन्दोलन अहिले दर्जनीं चिरामा विभाजित हुन् पुगे को छ। यसका अग्रवाहर यतिथेर कोटीरी चरीले भैं हाँगा-हाँगामा अलग-अलग गुँड लगाइहेका छन्, कान्ला-कान्लामा पृथक-पृथक भान्सा बसालेर सम्पू-सम्पूहमा क्रान्तिको भतेर खाइहेका छन्, थुका-थुकमा बाँडेपूर्ण दुङ्गा खेलिहेका छन्, राजनीति र दर्शनका आ-आफ्ना पिंपिरी बजाइहेका छन्। यसले गर्दा आन्दोलनमा केही गम्भीर प्रश्न उडाइएका छन् :

१) क्रान्ति तत्काल सम्भव छ या छैन? यो पुस्ताले क्रान्तिको सफल नेतृत्व गर्ने सामर्थ्य राख्छ कि राख्दैन?

२) नेपाली क्रान्तिको सही कार्यदिशा को हो? कस्तो हुन्छ- क्रान्तिको नेपाली मोडेल?

आन्दोलनमा उठेका यी र यस्ता-यस्तै प्रश्नहरूको सेरोफेरोमा रहेर यहाँ थोरै छलफल चलाउने जमको गरिएको छ।

विभाजित माओवादी आन्दोलनको भित्री पानो :

आन्दोलनमा चिरा पच्यो, त्यो चर्चाको एउटा विषय हो। आन्दोलनमा चिरा किन पच्यो? यो हाम्रो छलफलको मूल विषय हुनुपर्छ। यहाँ "बूढा मेरे" भनेतर भन्दा पनि "काल पल्कियो" भन्नेतर दृष्टि पुस्ताल जरूरी छ। केही बूढाहरूले दाँत टोकेका छन्, सेतो आँखा फकाएका छन्। आन्दोलनमा काल पल्किएको छ, आन्दोलनमा किरा पसेको छ। आन्दोलन चिरा-चिरा पर्नुको एउटै कारण हो- भास्त्रस अर्थात् किरा।

विभाजित माओवादी आन्दोलनको

बाहिरी गतोमा निश्चय पनि दुनियाभका प्रतिक्रियावादीहरूको शेरर छ। यसमा एकसे एक नामूद-नामूद खुफिया एजेन्सीले लागानी गरेका छन्। यस विषयमा पनि प्रश्नस्त छलफल चलाउन सकिन्छ। तर त्यो सहायक कारण हो। हामी त्यात जान चाहेनौ। हाम्रो छलफलको केन्द्रीय विषयस्तु यसको बाहिरी खोल नभए भित्री पन्ना हो। यसका भित्री पानाहरू पनि सबै छर्लज्ज छन्। जोड-घटाउ, गुणन भाग र जसरी हिसाब गरे पनि यसका भित्री पन्ना भने जम्मा जम्मी दुईहाँ हुन्।

१) विश्व सर्वहारा द्वाष्टिकोण र यसका स्थापित मूल्य-मान्यतालाई ठीक ढार्ने पक्के त्यसलाई जीवन व्यवहारामा लागू गर्ने सवालमा हामीबीच रहेको आन्तरिक अन्तरविरोध वा वैचारिक मतभेद वा सैद्धान्तिक अस्पष्टता।

२) नेतृत्व तहमा मौलाएको गैरसर्वहारावादी चिन्तन-प्रवृत्ति, अभिजातवार्तीय जीवन शैली, जँगाको अस्वरूप प्रतिस्पर्धा र सत्ताका लागि मच्छएको किचलो।

आत्म समीक्षाको पाठो :

हामीले हाम्रो विगत र वर्तमानको अन्त्यन्त संयमतापूर्वक, गम्भीरतापूर्वक र निर्ममतापूर्वक आत्म-समीक्षा गर्न आवश्यक छ।

३) हामी हतियार बिसाएर शान्ति प्रकृयामा आउनु ठीक थियो वा भेटीक थियो? बैठीक थियो भने बैठीक भनेर त्यतिबेलै अडान लिन किन सकेनौ, किन मौन बस्यौ? ठीक थियो भने यता आएपछि हामी चुकेको केमा र कहाँ हो?

४) यो आन्दोलनमा हामी चुकेको भनेको सर्वहारा दर्शन, चिराचार, राजनीतिबाट विचलित भएर विक्रियात स्वार्थमा रमाउन थालेपछि हो। यसमा प्रचण्ड, किरण, वादल, लालध्वज सँगै हामी पनि सबै-सबै आ-आफ्नो ठाउँमा धेरथोर जिम्मेवार छो। तर त्यसको अपजस लिन भने हामी कोही पनि तयार छैनौ। हामी आन्दोलनको जस आफू एकलै लिन चाहाँल्है र अपजस जित अकाको थाप्लोमा हालिन्दैन्हौ। हामीलाई अस्माथ हिलो छ्याप्न पाउँदा आनन्द आउँछ। फेसबुकमा एकजना भित्रले व्यञ्जय गरेका रेछन्- "प्रचण्ड सिंह कि मुसा, लेनिन कि खुश्चोभ?"

प्रचण्ड यतिबेला निकै विवादित छैन। उनीमाथि "आत्मसमर्पण गरेर दुर्घटनासँग लम्पसार परेको "भ्रष्टाचार गरेर अरवौं थुपरेको" भने

जस्ता शुरै संगीन आरोपहरू छन्। उनका व्यक्तिगत जीवन-शैलीउपर पनि अनेकै प्रश्नहरू उठेका छन्। प्रचण्ड कुनै वर्गमा प्रतिनिधि हुन्? प्रचण्डले अँगालेको जीवन शैली सर्वहारा वर्गीय जीवनशैली हो कि अभिजात वर्गीय जीवनशैली हो? सर्वहारा नेताहरू किन नेपाली काङ्गेसका गणेशमान, कृष्णप्रसाद र गिरेजप्रसाद लगायत नेताहरूले जितिमा सादा जीवनशैली पनि अँगाल्म सक्तैन? समयमा प्रश्न उठाउनेहरूको हो हो कि प्रश्नहरू उठाइएकाको हो?

मैले "नेविकिंग चन्द ठीक अरू भेटीक" भन्न खोजेको होइन, त्यसो अर्थ नलागोसु तर पाँचौ विद्यालाई बैठकमा चन्दरै "निर्विकल्प भनेको चीज हुँदैन, हामीले प्रचण्डको विकल्प नै छैन भनेका हैनौ, अहिलेलाई प्रचण्डको विकल्प छैन मात्र भनेका हैनौ" भनेर प्रचण्डको नेतृत्वमाथि अस्तुरुष्ट व्यक्त गरिरहेदा हामी "प्रचण्डको विकल्प छैन" नै भनिरहेका थियो।

मोहन वैद्यले भनेका थिए, "यो पार्टी वोल्शेपिक पार्टी भयो। हामी वोल्शेपिक भयो, अध्यक्ष कमेरेड प्रचण्ड नेपाली लेनिन हुनुपो।"

भैमरहनु पेन, कुनै समय "म प्रचण्डमा विलीन भएँ" भन्न बाबुराम भद्राई यतिबेला प्रचण्डको असली सौता ठार्लाईको छन्। प्रचण्डका हकमा मोहन वैद्यको मूल्याङ्कन समेत अहिले त्यतिबेला भन्दा ठीक विपरीत छ। अरु त अरु वैद्यका नजरमा समेत प्रचण्ड किन यसरी धमिलाइ? बेलुकी सुन्दरा सँगै एउटै सिरानी हालेर सुन्दरोको लेनिन" भोलिपल्ट विहान उदाहुरण "खुश्चोभ", यस्तो किन हुन गयो? हामीले कि त विगतमा नेतृत्वको देवत्वकरण गर्ने गल्ती गरेका थियो कि त अहिले त्यतिबेला भन्दा ठीक विपरीत छ।

अरु त अरु वैद्यका नजरमा समेत प्रचण्ड प्रचण्डपथ। प्रचण्डपथ पदावली प्रयोगमा थियो-प्रचण्डपथ। प्रचण्डपथ पदावली प्रयोगमा ल्याइयो किन र हटाइयो किन? प्रचण्डपथ मार्क्सवादको सिर्जनात्मक प्रयोग गर्ने क्रममा नेपाली धर्तीमा विकसित विशिष्ट विचार श्रृङ्खला थियो या प्रयोगमा लाग्नी प्रयोग गरिएको पदावली को हो प्रचण्डपथ? कै तै यो आन्दोलनमा विचारमाथि नै खेलवाड भझरेको त छैन? आन्दोलनते विचारको बहस र अन्तरपार्टी सङ्घर्षलाई व्यवस्थित बनाउन किन सकेन? दुईलाई सङ्घर्ष र कार्यदिशाको बहसमा अंश

मुद्दाको मात्रा किति हो र विचारको मात्रा किति हो? "प्रचण्डले सही लाइन समाएनन" भनेर अस्ति मात्रै पार्टी फुटाएका वादलहरू आजै फेरि "प्रचण्डको लाइन नै ठीक" भदै एकतामा सामेत हुँले अन्ततः कुनै कुराको सकेत गर्छ?

४) यो आन्दोलनमा "काम गर्ने कालुहरू" ले "मकै खाने भालु" को नरामो सामना गर्नुपर्यो। संगठन र सत्ताको चुनुरोमा विचित्र ढार्ले चैतेहरू हावी हुनुपो। यसमा को हस्त्य लुकेको छ?

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन। तर त्यसलाई नितान्त विविध विषय बाहाइदिवा यहाँ गम्भीर हुल हुनुपो।

हामीले आन्दोलनमा कुनै व्यक्ति कहाँ कुनै हुनुपो। जिम्मेवारीमा छ भन्ने विषयलाई प्राविधिक विषय भने गर्छैन।

आलोपालो

बालकृष्णहरूले यो कुरा कहिले बुझ्ने ?

• विनोद सहयोगी

०६३ मंसिर ५ मा विस्तृत शान्तिसम्भौता गरेपछि प्रचण्ड-बाबुरामहरूले जनयुद्धको विधिवत अन्य गरे । जनयुद्धका अवयवहरूको पर्याय केही समयको अन्तरालमा माटायामेट पारे । उनीहरूलाई शक्ति संचयको कृतै आवश्यकता परेन । उनीहरूलाई विदेशी शक्तिकेन्द्रले यसरी उचाल्यो, उचाल्यो कि उनीहरूले आफ्नो हीसेयत, धारातल र गन्तव्य त्रिविष्ट । र, फगत ती शक्तिकेन्द्रको खेलीनामा पर्याण भए । विरोधीहरूलाई त न्यरेगा बाँस नजरेगा बाँसुरी बनाउन नै थियो । हेर्दा हेर्दै प्रत्याक्रमणको चरणमा पूँगेको दशर्वेष जनयुद्धको उपलब्ध तासको घर भै गर्यामगुरुर्तुग ढल्यो । नेता कार्यकर्ताहरूले विभिन्न राजनीतिक धारातर्फ उल्लिङ्ग । विभाजन, विघटन र विसर्जनतर्फको यात्राले निकै दूलो फुडको माच्यो । जनता र कार्यकर्तामध्ये अनिकै दूलो निराशा पैदा मात्रै होइया, माओवादी आन्दोलनका शीर्ष नैतिक धाराएँ अविश्वास, धृणा र आक्रोश चुलियो ।

पदम कुँवहरूले जनयुद्धको सर्वोच्च कमाण्डर प्रचण्डलाई हानेको भापउ कार्यकर्ताको त्वारी आक्रोशको अधिवायिक थियो । यदि नेता मोहन वैद्यकिणीले माओवादी आन्दोलनभित्र चुनिदो आक्रोशलाई अलाप पार्टी बनाए र राजनीतिक रूपमा व्यवस्थापन गर्नुनेथे भने प्रचण्डलगायत श्वैरु कमाण्डरहरू आफैन सदस्यहरूको आक्रोशको दूल मारमा पर्ने थिए । आन्दोलनभित्र जनिमो आप अराजकतालाई नियन्त्रण गर्न सक्ने स्थिति रहने थिए । कार्यकर्ताको तातातो आक्रोशलाई मोहन वैद्यकिणी नेतृत्वको द्यायाम माओवादीले राजनीतिक रूपमा अगाडि बढाउने कोशिस गयो । यो धारालाई शक्तिकेन्द्रहरूले चुनौतीपूर्ण देखे । प्रचण्ड-बाबुरामलाई सिद्धार्थपछि माओवादी आन्दोलन सिद्धिने विश्वलग्न गेरेक उनीहरूका लाग्य द्यायाम माओवादीबाट अझ बहारी असुरक्षित महसुस गरे र उहाहरूले माओवादी आन्दोलनको यो 'ओरिजिनल' धारालाई समाप्त पार्न विभिन्न चलेखलहरू मुख्यमा । उनीहरूले यो पार्टीभित्र पसेप ताप्र र प्रवृत्तिहरू पार्न थाए । तुलनात्मक उचाले, उचाले । विश्वलग्नको महत्वका क्षेत्रमा बुझेको शक्तिकेन्द्रहरूले भरमार प्रयोग गरे र विश्वलग्नको अल्याएपछि माओवादी आन्दोलनको 'ओरिजिनल' धारा सकिने उनीहरूको विश्वेषण थियो । त्यो विश्वलग्नले पर्न काम नारेपछि प्रचण्डबाट बाबुरामलाई अल्याएर 'क्रान्तिकारी' धाराको नेतृत्व गर्न बैद्यलाई प्रचण्डमा विलय गरेस सँदाका निम्न यो धारालाई समाप्त पार्न सकिने विश्वेषणका आधारमा तकालीय प्रचण्ड माओवादीसँग वैद्य माओवादीको एकात्मको गृहकार्य अगाडि बढाइयो । 'प्रचण्डलाई रूपान्तरण गराएर अप्ररक्ष माओवादी आन्दोलनलाई पुनर्संस्थित गराउन सकिन्छ र अधुयो नयाँ जनवादी क्रान्तिको कार्यभार पूरा गर्न सकिन्छ भने एक पटक प्रयास गर्ने न त भने बैद्यको द्यायामार्पण प्रयासलाई पर्टीभित्रका छुडु अवसरावीहरूले डिजाइनमा भरमार प्रयोग गर्न खोजे । बैद्यको सिद्धान्तनिष्ठ एकात्मको अडानका विपरीत अनेक जाल, झेप, घट्यन्त्रहरू भए/गरिए । केही पार नलागेपछि उनीहरूले बादल र गुरुहरूहितको दूलो पक्किहरू प्रचण्डको लियलाई प्रचण्डमा विलय गराए । यो बैद्य नेतृत्वको क्रान्तिकारी माओवादीको अस्तित्वामध्ये पटक पटक धावा बोलियो । तर वर्गसंघर्ष र अन्तर्संघर्षका भीषण प्रक्रियाबाट सतिसालभै बनेका नेता बैद्य र उनको पार्टीपक्किका अगाडि ती शक्तिकेन्द्रहरू वैचारिक, राजनीतिक रूपमा पूरा पार्जित हुन बाध्य भए । उनीहरूले गोयबल्स शैलीमा गेरेका भ्रामक भुठ प्रचारका बाबजुद क्रान्तिकारी माओवादी जनताबीचमा गयो । र, माओवादी आन्दोलनको क्रान्तिकारी धारालाई संगठित गर्दै फेरि सक्षक बन्दै अगाडि बहने प्रयत्नमा अगाडि बढ नै रहेयो । फेरि पनि दक्षिण र बाम कोणबाट मात्र होइन, देशी विदेशी प्रतिक्रियावादी कोणबाट भझेको आक्रमणको विरुद्ध यो पार्टी लड्डरेको छ र लडाइकै चीचाबाट यसले आफूलाई श्रेष्ठ सावित गर्दै जानु ऐतिहासिक द्वन्द्वात्मक भैतिकवादको नियम नै हो ।

माओवादीहरू नै आज यसरी 'वास्तविक माओवादी'लाई सिद्धाउन ज्यान फालेर लागेका छन् भने तिरावितर अवश्यक अवश्यमा पुगेका, जनताबाट कटेका र शक्तिहीन भएको जनयुद्धमा सहभागी भएका नेता कार्यकर्ताहरूलाई एक एक गेरे भौतिक रूपमा सिद्धाउन तिरै देशी विदेशी शक्तिकेन्द्रहरू लागिएहोका छन् । जनयुद्धकालीन मुद्दा बुँतैएर उनीहरू केन्द्रदेखि स्थानीय स्तरका माओवादी नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आफैन पार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आपार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आपार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आपार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आपार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरेर स्थालहुँयाँया चलाउँदै गर्दा पुरानो प्रतिक्रियावादी व्यवस्थाको प्रतिक्रियावादी अदालतले जन्मकैदको फैसला सुनाएको आपार्टीका नेताहरूलाई जेल हाल्ल प्रधानमन्त्रीको नाममा सर्वोच्च अदालतले सात दिने वारेन्ट जारी गर्दा केवल मूळ दर्शक बनिरहेका छन् । आफै प्रधानमन्त्री रहेको अवश्यमा त जनयुद्धकालीन मुद्दामा नेता कार्यकर्ताहरू जेल जाने रिश्ता रहन्छ भने सरकारबाट बाहिरिएपछि माकेजनको रिश्ता के हुन्छ ? दुईपटक प्रधानमन्त्री भएर पनि जनयुद्धका १०५४ जान वेपता योद्धाहरूको स्थिति पता लगाउन नसक्ने प्रचण्डलाई नै सरकारबाट वारिएपछि विवरनको माडी भटनालाई जेल हाल्ल अधिकारिमा लागेका छन् । अहिले माओवादी केन्द्रको नेताहरूले व्यवस्था बदलियो, जनवादी क्रान्ति पूरा भयो, संहिताबाटो अधिकार गाउँ नगरमा आझपुगो भेरे